

DIURNALU GLUMETIU SOCIÁLE-POLITICU-TOCU.

Fóí'a acést'a ese. tóta Marti sér'a,
— dar prenumeratiunile se primescu
in tóte dílele.

Pretulu pentru Ostrungur'a: pre anu
8 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 4 fi. pre unu trí-
luniu 2 fi. éra pentru Strainetate:
pre anu 10 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 5 fi.
pre unu tríluniu 2 fi. 50 cr. in v. a.
Unu esemplarin éosta 15 cr.

Tóte siodienele si banii de prenu-
meratiune sunt de a se transmite la
Redactiunea divigiote a diurnalului:
Aradu, Stra'ta Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se primescu cu 7 cr. de
linia, si 30 cr. taose timbrale.

Invitare de prenumeratiune.

Frundia verde de cicóre,
Cetitori si cetitórie!
Fiti, ve rogu, cu atentiune,
La tóte ce-acum vi-oiu spune;
Cà-ci, sà mi credeti, nu sunt glume,
Neci se tienu numai de mine,
Ci sunt — pe barba vi spuñu —
De unu interesu comunu;
Dreptu ce bine le 'nsemnati,
Si-a-poi sà le si urmati!
Deci ve rogu me auscultati!

Frundia verde trei placinte, —
Vi premitu, — vi spunu 'nainte,
Cà cu numerulu presinte,
Treluniulu celu d'antaiu
D'in astu anu cu misieli
S'a finitu, a espiratu,
Si io-su ér' de abonatu.
Deci cei ce me mai iubescu,
Si sciu pentru ce glumescu,
Si mai voru ca 'n venitoriu,
Sà potu fi aperatoriu,
Si spaim'a celoru misiei,
Fric'a, sbiciulu, celoru rei,
Sà grabésca-a-m' aboná, —
Sà me sciu acomodá.
Pretulu de prenumerare,
Pentru micu si pentru mare,
Pentru laici, ori preoti,
Pe unu anu, numai optu zloti;
Pe unu diumetat' de anu,
Fore sà lipsésca unu banu,
Se cuvine patru zloti,

Bine vi-o 'nsemnati eu toti;
Ér' pe unu patrariu de anu,
La amicu si la dusimanu,
Si la toti, càti nu me au,
Fore duoi zloti nu me dau!
Asiè dara ve grabiti,
Si de mine ve 'ngrigiti,
Ca si eu sà potu traí
Si sà nu 'nsetu a glumi.

Gur'a Satului.

Corespondintie.

Nas-udu, lan'a Petecirei, anulu
hui Bat'a-l-crucca, 1874.

MARPA TA *) „GUR'A SATULUI!“

Sà credi, cà eu mi mai saru d'in pele, si gâfâindu
de bucuria vinu a-Ti dilântuí ceva; si totu-odata a
-Ti si multiumí! Cumu nu? — candu si eu sum de
acum'a „Mari'a-Ta“, adeca me numeru, scii, între
„nemnisí“. Si a-poi, ce e mai multu, caus'a la acést'a
esci Insusi „Mari'a-Ta!“ **) — „Cumu asiè?“ vei
dice!

Éca asiè: vediendu eu, cà si M. Ta, ocârmuitorulu
nostru, de sila de mila, ***) a trebuitu sà-Ti iai
titulusiuri, pentru cà sà poti intrá in cas'a magnatiloru
si vediendu càtu de posnitu Ti se siède cu acele tituku-
siuri, mi vení si mie unu dragu de doru, ca sà fu
„nemnisí“.

Cumu foculu, sà nu-Ti vina atare doru, candu
in tiér'a ast'a fericita alui Pist'a Te inneci cu totu
feliulu de bine!

*) Ho ho!

G. s.

**) Cumu asiè?

G. s.

***) Dreptu ai; astu-feliu se sustienu diurnalele romane!... G. s.

Nó! Dar' ce să faci? — Incepu a rostogoli toate sfertiológele d'in unu alnariu, remase dela mosi și stramosi, cu scopu, ca să aflu ceva documentu familiaru, ca asîe să potu ajunge la rangulu — de „nemnistu“.

Éca in urma dau preste o pelhóca, — póte, in legea M. Tale de cane. — Erá mai tóta rósa de síóreci! Inse poteam veni pre ide'a, — dar' de e o diplóma?! O desvelescu si, Dieu erá sî lesínu de bucuria, candu vedu că richtig sum „nemnistu“, dar' ce dragutiú de „nemnistu“, potu dice si Dieu, că intrecu pre „Kittulu“ d'in Zagr'a!

Am unu patalionu de titulusturi! Scíi, că eu sum Doctoru iscusitu, a-poi diplom'a mea erá de Baronu și Grofu! A-poi ni ce iscalitura imposante am: „Gr. Br. Dr. Tambula, de Hodoroseu-Troscu,“ (cá-ci acest'a mi e titulustu nemnístescu dupa familia.)

Precumu vedi am devenitu „nemnistu“. Ce e in diu'a de adi a deveni „nemnistu“? „Numai titulusturi să ai, a-poi poti fi și latu de fóme! . . .

Să traiésca dar' „nemnístigulu!“ . . . . .

Ce se tiene de altele am observatu, că Mari'a Ta „Gur'a Satului“ esci cam ingrigitu, că nu Vei capeta materia dela colaboratori! Ho Dómne! Nu te teme! Bine că ai scapatu viu d'in iérna, acum'a esci háláduitu!

Nu vedi, că prindu a infori spinii, scaii, rechitele? . . . A-poi tiene-te lira!

Voru incepe d'in toate laturele a cimpoi poetii — numiti „de balta“ — si se voru opinti d'in toate res-poterile a imita pre fericitulu Moise Bot'a! Asîe dar' nu desperá Mari'a Ta! . . . .

Vedi si eu de candu sum „nemnistu“ — si decandu am vediutu, că mugurescu scaetiú, am o „véná pegasica“; si póte corespundietória numai pentru Mari'a Ta „Gur'a Sacului“. — ****)

Alaturandu aci „Meditatiunile“ mele dintr'o séra, priimesce o stringere de mana nemnístesca. *****)

Alu Mariei Tale

Dr. Gr. Br. Tambula de Hodoroseu-Troscu,
„nj magyar nemes ember“.

Meditatiunile mele.

Frundia verde de seara, —
Me luai eu intr'o séra,
Cu hátuti'a mea in mana
La primblare pr'in gradina,
Si, 'ncantatu preste-acceptare
De-a broscoloru cantare,
Pusei capulu in pamentu, . . .
Me luai si eu pre gându! — —
Nu me conturbá nemica,
Decátu candu câte-o ciobica
Usiurelu me pitigá,
De 'necetám a medita! . . . .
Fantasam, cum dícu, afundu,
Ca unu filosofu profundu:
Cum se 'nverte crángulu lumii
Pre rót'a constitutiunii;
Vream a scíi cu mare doru,
Cá pre rondulu venitoru,

****) Ba chiaru nu-e pentru a fi aruncata in saculu nostru. G. 2.

*****) Cumu a să fá acoa, póte cu manusi?! . . . G. 2.

Ce pretece s'oru gási,
Ca să se póta carpi,
— Ca ceaonulu tiganescu, —
— Ministeriulu vungurescu,
Dupa-aceea me luai
Cu gandulu meu tocma-'n raiu,
Vrendu a scíi: că si 'ntre sfinti,
Intre angeri si Parinti,
Inlocu de o „concordia“, —
Domnesce o „discordia!“
Cá-ci aceea dela noi,
A trecutu ca unu povoiu,
Si discordia-a luat
Unu regimu — de condennatu!
Vream a scíi: deca petrecu
Cei d'in ceriu, — de șe intrecu,
In certele personali
Fore margine finali?!
Dar' vediendu că neci de cumu
N'oiu esi la capetu bunu
Cu bizara-ideea mea. . . .
Cugetai eu dupa aceea:
Canda ai nostri dăscalasí
Voru face seriosi pasi,
Pentru unificatiune
In ortografi romane? —
Inse-aflandu că „Chronos“ inca
Si sbírcesce fruntea-adunca,
Me lasai pre alta-data,
Ca să aflu asta fapta!
De-aice absorbitu
De altu cugetu iscusitu
Proiectam unu venitoru,
Măretiu si suridietoru
Pentru totu natulu romanu! . . . .
Inse „Chronos“ celu betranu,
Inainte-mi figurandu,
Mi pareá asîe dicendu:
„Nu vedi „indiferentismulu“,
„Ce-aretati d'in coltiu in coltiu,
„Au nu vedi si „egoismulu“,
„Ce Ve cuprinde pre toti?
„Pone candu vedi „amortiel'a“
„Ce aveti in organismu,
„Pone candu si bántuel'a
„Crudului „mamelucismu“:
„Pone-atunci oh nepotie!
„Puneti Tu proiectu-'n cuiu!
„Venitorulu gintei Tele
„Nu-lu mai spune nimenui!“ . . . . .
Superatu pentru acést'a, —
Luandu in mana batist'a.
Alungai „Ciobicele“
Si meditatiunile!“

Gr. Br. Dr. Tambula de „Hodoroseu-Troscu“,
nemnístu d'in vármegíulu nemnístescu
a „Nasu-utului“.

Candu a fostu santulu Petru Domnedieu.

— Poveste d'in betrani. —

In vremile cele bune, pe candu lumea inca nu erá asîe de invetiata si de culta, dar' neci asîe de stricata, precum ea este asta-di, — pe vremea, candu pe pamentu locuiau si amblau nimfe si alte fiintie ceresci, cari a-dese se duceau chiaru si in societatile ómeniloru si si-petreceau impreuna cu ei; pe acele vremi — pre cumu ni spunu betranii — chiaru si Domnedieu santulu, se aretá mai a-dese pe pamentu, imbracatu si prefacutu in omu, amblandu d'in satu in satu, ca să védia mai de aprópe, că ce facu ómenii.

Asîe intr'o di éra avú Domnulu voi'a, să se cobóre pe pamentu, dar' ca să nu-i fia uritu, a poruncitu lui santulu Petru, ca să lase pe altu cine-va la pórt'a rajului, si să mérga cu elu. —

Se imbracara dara amendoii in tióle de a le nóstre, de aste tieranesci, si se luara pr'in lumea mare, ca sa védia necasulu ómeniloru, si astu-feliu sa scia mai bine, cui sa dee crediementu si pre cine sa ajute mai cu dreptate. —

Trecendu multa lume si imperatia, au vedintu si au auditu multe nedreptati, pentru ca vedi bine si pre acele vremi aveau ómenii necasuri si se facea nedreptate ómeniloru taman ca in dílele nóstre.

Dupa ce au amblatu tóta lumea, si au auditu tóte plansorile, pre santulu Petru l'a cuprinsu o gele mare, de se întórta càtra Domnedieu, rogan-du-lu:

— Dómne, Dómne, pentru ce nu ausculti Tu rogatiunea tuturoru, si pentru ce nu li faci pe voia la toti?

— Bine-e, Petre — respunse Domnedieu, — déca gandesci, ca va fi bine asiè, éta ti-dau poterea mea tie, de mane dara sa fii tu Domnedieu, a-poi fa cumu vei sci tu, si cumu vei socoti ca va fi mai bine! . . . .

Si cu aceste Domnedieu a datu tóta poterea sa domnedieésca lui santulu Petru, ca sa fia elu Domnedieu peste tóta lumea.

Alt'a dí santulu Petru se scolà mai de demanétia, decâtu ca alta data, si a plecatu in slugib'a sa. —

Dar' abié facù càti-va pasì, si a si a auditu necasulu si plangerile unei femei dintr'unu satu óre-care, care se necasiá manandu o vaca la ciurda, fiindu ca se intardiase de a o potè dá pastorului, si-acum trebuiá dins'a sa fuga dupa ciurda.

Ajungendu femeoa cu multa truda pana 'n capulu satului, ostenita de fuga si manatulu celu multu, dedù cale vacei dicendu:

— Acum te lasu in grigea lui Domnedieu, ca eu nu te mai potu maná, ca-mi arde pit'a 'n cuptoriu, si-am lasatu copilulu de la titia in léganu.

Ce-a cautatu sa faca santulu Petru, decâtu sa ia vac'a in grigea sa, si s'o mane la ciurda. Dar' vac'a — sciti ca multe vite — d'in intemplare éra un'a d'in cele mai selbatice, si pr'in urmare, acusi se bagá pr'in grane, acusi éra pr'in cueurudie, fenétie si gradini, fore ca lui santulu Petru sa-i succéda a o potè man'a la ciurda, ma tóta dí'a l'a portatu d'intr'unu otaru intr' altulu.

Obositu dupa atát'a truda si alergare, fiindu-ca si inserase bine, santulu Petru se duse érasì in ceriu, ca sa se odihnésca. Pe drumu se intelnì cu Domnedieu. —

— D'a-poi ee-e, Petre, — lu-agrai Domnulu — cumu te laudi, ce-ai lucratu asta-di?

— O lasa me Dómne — respunse santulu Petru cu unu glasu slabitu si fórte amaritu — n'am facutu nimicu, ca tóta dí'a a trebuitu sa alergu dupa o vaca blastemata, care m'a portatu d'intr'unu hotaru intr' altulu, fore ca sa-o potu maná in ciurda, pre cumu mi s'a datu in grige, si m'a ustenitu, de nu mai sciu de mine. Pentru acea, Dómne, — continuá si mai amaritu — éta aci Ti-e poterea, ca asiè draculu va fi Domnedieu, — si cu aceste érasì a rentorsu la pórt'a raiului, in slugib'a lui de portariu, abdicendu pentru totu-de-un'a de a voi a se mai face Domnedieu! . . .

Provocare la duelu.

Deóra ce „Telegrafulu Romanu“ a asemenatu pre „Albin'a“ cu Gur'a Satului“, facendu pre Albin'a de diurnalu ridiculu si comicu, subscrisi membrii si membre, cari formamu o parte esentiale a acestui diurnu glu-metiu, ne-amu aflatu pr'in acést'a batjocura vatemati pone la baierile animei nóstre de atare sarcasmu, ca-ci pr'in acést'a ni se vatemala trecutulu nostru plinu de merite, precumu si independint'a convictiuniloru nóstre pastrata ca unu cleinodu, pone acum'a, si de acea, pentru aperarea onórei si reputatiunei nóstre, provocámu la duelu pre redactiunea „Telegrafulu Romanu“, si i-damu dreptu sa-si aléga ori care arma in terminu de 14 díle, socotitu inclusive dela diu'a publicarei acestei adrese.

Loculu se va destiná mai tardiu, dupa priimirea duelului.

In numele lui „Gur'a Satului“:

Tand'a nobilu de Iabeni't'a.
Mand'a cav.de Mercurea.
Trénc'a Leblang.
Flénc'a v. Ilén'a.

Cine sa postésca?

Fiindu chiaru septeman'a cea mare, septeman'a postului, adeca a pocaintiei, Gur'a Satului, ca bunu crestinu, recomanda:

Sa postésca directorii Asociatiunei aradane, nu pentru alt'a, decâtu ca sa li dee Domnedieu potere a mai suferi si de aci nainte imputarile si dreptele suspitani ale diuaristice, pentru banii cei pierduti a multoru contribuitori de omenia.

Sa postésca cei ce nu mai vreu sa ni arete, ca cumu stau fundatiunile Cresticiu si Elen'a Birt'a.

Sa postésca episcopii, cari licitéza parochiele.

Sa postésca cei cari in locu sa studieze si sa cultiveze serac'a limb'a loru materna, se ocupa cu alte nebunii straine.

Sa postésca toti acei'a cari, pentru unu postutu vendu tata si mama, frati si sorori.

Sa postésca cei ce sub masc'a democratiei facu gura mare, dar' sunt mai rei decâtu mamelucii.

Sa postésca cei ce striga in lumea larga, ca dinsii sunt drepti, si-a-poi ei sunt cei mai vestiti usurpatori de drepturi.

Sa postésca cei cu duoi bani in trei pungi.

Sa postésca cei ce asta-di sunt activisti, mane pasivisti, poimane oportuni, si totuái voru a trece de cei mai buni patrioti.

Sa postésca cei ce sciu contribui pentru scopuri straine si contra natiunei nóstre, ér pentru scopulu nostru n'au neci unu banu.

Sa postésca cei ce odinióra faceau gura mare, si acum tacu pituliti cu gurele astupate.

Sa postésca toti acesti'a si altii asemenea loru, ca numai atunci se voru potè bucurá de invierea Domnului! . . .

Avisu.

Acum'a tocmai *geme sub tipariulu* archidiececanu procedur'a matrimoniale si regulamentulu disciplinariu, precumu si comentariulu statutulu organicu, intoemite dupa indigitarile sínódeloru eparchiali si a le congresulu metropolitanu, de vestit'a reuniune a defensoriloru matrimoniali diplomati d'in archidiececa, ceea ce, spre usurarea tipariului, se aduce la publica cunosciintia. —

Sibiú, diu'a dechiaratiunei, anulu reuniuniloru.

Defensorii matrimoniali
d'in archidiececa.

Inscîntiare.

Fiindu-că in întielesulu statutului reuniunei poli. natiu-
nale a romaniloru d'in cottulu Aradului, totu deun'a in
diu'a premergetoria a congregatiunei cottense, romanii tienu
conferinția; și fiindu-că auulu acest'a la 24 Apriliu
inca are să se tienu conferinția, adeca adunare generala:
subscriulu — sciendu bine, că cei convocati, respective
cei mai multi d'între cei constrîsi a se prescută la congre-
gatiune nu se voru dace neci asta data la adunarea gen. a
susatînsei reuniuni — am onóre a inscîntiă pre toti cei in-
teresati, că bereri'a mea și-acum li stă la dispositiune, și că
și aici se potu desbata — că s'au mai desbatutu — multe
cestiuni importante, și inca dóra cu unu resultatu mai banu,
decātu in adunarea generala.

Deci rogu pre toti, căti voru veni la congregatiune, ca
in preser'a adun. cogr. să nu lipsésca neci unulu, ci toti să
se presinte la mine.

Bau Er.

Berariulu romaniloru
d'in cottulu Aradului. —

Prorociri pentru 1. Aprilie a. c.

— De Bendauns. —

Ministeriulu unguerescu in curundu éra va fi pe
dóga de mórte, constitatiunea ung. biliónele de detorii,
honvedii, cassele góle de Wertheim ect. ect. le va mos-
teni — unu „ursu“ d'in nordu, și unu „tiapu cu trei
peri in capu“ dela vestu.

S. Sa episcopulu Olteanu va trece cu toti ai sei
sub metropoli'a gr. or. d'in Sibiu, ér' metropoitulu
d'in Sibiu se va face catolicu.

Ablegatii rom. deachisti nu voru mai ragusi de
lungele oratiuni „igen“ „nem“, ce tienu in dieta, ci de
bere.

Csernátony redact. lui Ellenör d'in Pest'a, va dá
mana cu redactorii nationali romani; elu d'aci incole
vá publicá in fói'a sa articlii de fondu reprodusi d'in
„Albin'a“ și „Federatiunea“,

„Amvonulu“ dlui Popfiu vá re'nviá ilustratu, —
pe diu'a, de 1 Apr. . . . .

Istori'a Vestusi Ostu-romaniloru, nu se vá mai
continúa, fiindu completa, că s'a publicatu numele abo-
nantiloru.

„Gur'a Satului“ va avé 1.500,000 de — cetitori, și
1,000,000 de abonanti à conto.

COLTI de DINTI.

*Ba(r)tal, ministru de handl este intr'unu cornu de capra,
că-ci — precum v'amu spusu dílele trecute, — mamaligarii l'au
surprinsu cu o cinste trimisu pr'in o deputatiune gratulatoria
și a-cum nu scie: pre care d'între cei trimisi cu cinstea să-lu
faca fispanu.*

Devis'a temporiloru de sub imperati'a nemtiésca-ungurésca.

Dela 1850 pone la 1860:

„Schweigen und zahlen!“

Dela 1860 incóce:

„Reden und zahlen!“

TAND'A si MAND'A.

T. Óre pre la noi in archidieceasa de ce nu s'a tramisu
litercle convocatorié la sinodulu archidieceasanu la fia-care
deputatu precumu s'a facutu in cele-l-alte dóne eparchii?

M. A-buna-séma ca să se castige mai multi abonanti
la „Telegrafulu Romanu“.

T. Uiuu si hop hop hop!

M. Da pre tine ce te-a ajunsu, frate Tando,
de ai astè voia buna?

T. Taci, că acum'a nu te mai cunosc!

M. Mái, că iute ai apucatu și tu la bine, de
esci astè de maretin.

T. Da, că-ci in seurtu, am să me facu domnu
mare, cavaleru și milioneriu!

M. Cumu astè?

T. D'a-poi am vr'o trei patru slanini in pra-
vali'a mostenita, a-poi am mai esarendatu crismele,
și de acuma eu am să vendu tiuica, pr'in urmare
alegerea mea de primariu este mai multu de
cātu sigura.

T. Ei bine, slaninele și tiuic'a voru fi bune
pentru unii tiereni, da cu domnii ce vei face?

M. Voiu abdíce de a fi membru la reuniune,
voiu votá și voiu lucrá contra candidatului nationalu,
voiu pune flamura ungueresca pe casa, voiu serie in diu-
arie straine și me voiu bagá sluga la Dárlóga.

T. Și unde ai invetiatu tu tóte aceste?

M. In Caransiebesiu.

T. Óre deputatulu beiusieniloru, P. Cosm'a,
celu alesu cu atát'a insufletire, și cu unu programu
atátu de nationalu, ce a avutu, cumu de a esítu d'in
clubulu nationalu?

M. Ei, frate, lumea s'a schimbatu, este tempulu
oportunitatii, a-poi, scii tu, omulu e omu. . . . vorb'a-e
vorba. . . .

Gur'a Sacului.

Lui de Hodoroscu-trosca in Nasu-udu: Portretulu lui Siagun'a, ca
premiu gratuitu, noi l'amu tramisu numai abonatiloru, dar gratificatiloru
nu; de aceea nu l'ai primitu. Fiindu-că inse tare te dóne anim'a dupa
clu, și te escuzi cu serac'a: cu post'a de adi ti l'amu tramisu.

Dlui M. B. in C. — Discursulu primu intre Tand'a și Mand'a nu-
lu potemu publicá, că-ci elu se referesce nu atát'a la comportarea
publica, câtu mai multu la persón'a redactorelui dela respectivulu diur-
nalu politicu.

Ddloru D. F. in Salice și A. S. in Hatiegu: ati binevoitu a ni tre-
mite numai câte 3. f. pentru unu semestru, pecandu costulu ordinariu
e fi. 4. Ceremu și diferenti'a de fi. 1. ca să cuitamu socotetele. Intru
altale serbatori fericeite!